

Příloha č. 1: Scénář polostrukturovaného rozhovoru

(V závorkách v kurzívě sondážní a prohlubující otázky/pobídky)

Úvodní část: Vztah k seriálu z obecného hlediska

1. Jak jsi se ke sledování seriálu dostal/a?
 - *(Bylo to z vlastní iniciativy, nebo na popud někoho z tvého okolí?)*
2. Jak bys popsal/a tvoje první myšlenky, když jsi *Příběh služebnice* začal/a sledovat?
 - *(pokud se nechytá, tak popsat úvodní minuty pilotního dílu)*
3. Zaujal tě seriál, respektive měl/a jsi nutkání pokračovat v jeho sledování?
4. Jak bys popsal/a důvody toho, že tě seriál upoutal? / Můžeš uvést důvody, které tě vedly k rozhodnutí zhlédnout pouze část ze všech dosud vydaných dílů seriálu? – *v závislosti na předchozí odpovědi*
5. Sledoval/a jsi seriál sám/sama, nebo s někým?
6. Diskutoval/a jsi o seriálu s někým? Mám na mysli i zapojení se do debat v online prostředí.
 - *(Bavil/a jste se o něm např. kamarády/s rodinou/v rámci nějakého diskuzního vlákna na sociálních sítích?)*
7. Vytvořil/a sis k protagonistkám či protagonistům nějaký vztah?
 - *(Měl/a jste zde oblíbenou postavu? Jakou případně?)*

I. VO: Reflexe vyobrazení genderových rolí a společenského uspořádání v seriálu

1. Jak bys charakterizoval/a protagonistku seriálu June alias Offred?
 - *(její chování, rozhodnutí, sociální interakce, přátelské, rodinné a romantické vztahy)*
2. Můžeš popsat, jak vnímáš postavení žen v Gileádu?
 - *(pokud zmíní nějakou konkrétní ženskou postavu v otázce č. 7, říct: říkal/a jsi, že tvá oblíbená postava je XY: Jak vnímáš její osud v seriálu?)*
3. Jak vnímáš vzájemné vztahy mezi ženami v seriálu?
4. A jakým způsobem bys popsala mužskou roli v gileádsském režimu?
 - *(pokud zmíní nějakou konkrétní mužskou postavu v otázce č. 7, říct: říkal/a jsi, že tvá oblíbená postava je XY: Jak vnímáš její osud v seriálu?)*
5. V předchozí otázce mluvím o „gileádském režimu“: jak vnímáš společenský systém, který je jeho základem?

- *(Co si myslíš o instituci manželství vyobrazené v seriálu? Jak vnímáš celý proces tzv. Ceremoniálu? Jak bys charakterizoval/a pojetí rodiny v rámci gileádského režimu?)*
6. Jak na tebe působila narativní struktura seriálu, která scény z života v totalitním Gileádu střídala s flashbaky do minulosti hrdinek, kdy ještě žily své „běžné“ životy jako obyvatelky USA?
- *(pokud se nechytá – Co si myslíš o předchozím životě hrdinek? Jak jsi vnímal události vedoucí k převratu?)*
7. Vyvolávalo v tobě sledování života obyvatel Gileádu a dění v něm nějaké emoce?
- *(Můžeš je popsat? / Můžeš popsat příčiny toho, že jsi seriál, jak naznačuješ, příliš neprožíval/a?)*

II. VO: Vztah k fenoménům, které seriál tematizuje

1. Můžeš uvést nějaké příklady společenských fenoménů, kterými se podle tebe seriál *Příběh služebnice* zabývá?
- *(pokud se nerozpovídá sám/sama – uvést příklady jako fyzické a sexuální násilí na ženách, náboženský fundamentalismus, neplodnost, problematika antikoncepce a potratů, sexuální svoboda žen, svobodná individuální volba ženy, potlačování ženských práv obecně)*
2. Jaký je tvůj názor na problematiku/problematiky XY, kterou/které zmiňuješ?
3. Napadaly tě při sledování seriálu nějaké historické nebo i současné paralely?
4. Vnímáš některé jevy nebo situace, které seriál zobrazuje, jako reálnou společenskou hrozbu?

III. VO: Reflexe souvislosti *Příběhu služebnice* s ženskou a feministickou perspektivou

1. Sleduješ televizní seriály pravidelně? Dokázal/a bys nějakým způsobem popsat, jak vnímáš současnou seriálovou tvorbu? Případně uvést nějaké příklady určitých trendů a témat, které se v ní objevují?
- *(pokud se nechytají – Vnímáš v posledních nějakou změnu v tom, jaké seriály vznikají?)*
2. *Příběh služebnice* je originální produkcí americké streamovací platformy Hulu. K té sice v Česku zatím nemáme přístup, na našem území je však seriál distribuovaný společností HBO a je možné ho mj. zhlédnout i na její streamovací platformě HBO Max (dříve HBO Go). Využíváš pravidelně služeb streamovacích platforem?

3. Jak bys charakterizoval/a hlavní motiv *Příběhu služebnice*?
4. Sleduješ nebo sledoval/a jsi někdy seriál (seriály), který (které) se ti z jakéhokoliv důvodu vybaví právě v souvislosti s *Příběhem služebnice*?
 - (pokud odpoví ne – Máš nějaký takový seriál v povědomí?)
5. Jakým způsobem jsou podle tebe v seriálové produkci několika posledních let reprezentovány ženy a témata, která se žen specificky dotýkají? Co si myslíš o jejich nynějším vyobrazení například v porovnání s tím, jak byly reprezentovány v některých starších, řekněme dnes již kultovních televizních seriálech?
6. Symbolika, která se v seriálu *Příběh služebnice* vyskytuje, byla již několikrát využita v rámci různých happeningů aktivistek a aktivistů za ženská práva. Například v USA se v roce 2017, krátce po nástupu Donalda Trumpa do úřadu prezidenta, uskutečnil protest proti možnému zpřísňování legislativy týkající se potratů, kdy se jeho účastnice oblékly jako seriálové *Služebnice*. Co si o takovémto happeningu myslíš?
7. V médiích a v textech mediálních či kulturních expertů bývá *Příběh služebnice* označován jako jeden ze seriálů, který v popkulturním prostředí reprezentuje feministickou perspektivu. Jak vnímáš toto tvrzení? Souhlasíš s ním?

IV. VO: Postoj k feministické a genderové perspektivě

1. Co si představuješ pod pojmy „feminismus“ a „genderová rovnost“?
2. Jaký máš k těmto dvěma pojmům vztah?
 - (Vnímáš feministickou a genderovou perspektivu jako v dnešní době potřebnou?)
3. Jak bys charakterizoval/a postoje české veřejnosti vůči feminizmu a genderu?

Závěrečná část: Vliv seriálu *Příběh služebnice* na respondenta/respondentku

1. Máš dojem, že sledování *Příběhu služebnice* nějak ovlivnilo tvůj pohled na ženskou zkušenost, postavení žen ve společnosti či určitá témata, která se žen palčivě týkají?
2. Došlo k nějaké změně v tvém názoru na seriál v průběhu jeho sledování?

Příloha č. 2: Úryvky z přepisu rozhovoru s respondentem č. 1

RESPONDENT Č. 1 (muž, 32 let)

Úvodní část: Vztah k seriálu z obecného hlediska

Tazatelka (T): Jak si se dostal ke sledování Příběhu služebnice?

Respondent (R): Bylo mi to doporučeno kamarádkou.

T: Jak bys popsal tvoje první myšlenky, když jsi seriál začal sledovat?

R: Přišlo mi to hodně bizarní a samozřejmě chápu, že to je dystopie, ale přišlo mi to takový samozřejmě hodně přehnaný, což byl účel, ale neztotožnil jsem se s tím, že by to bylo nějakým způsobem realistický. Přijde mi to moc velké bizár prostě.

T: Tam vlastně v těch úvodních minutách toho seriálu běží ta scéna, jak ta rodina utíká... rodina, tvořená tou protagonistkou, jejím partnerem a dítětem, utíká před ozbrojencema, kteří je pronásledují, a nastává tam taková vypjatá situace, kdy se oddělí od partnera a od toho dítěte, a potom je teda prostřih na tu situaci už v tom režimu Gileádu – toho nového státního celku, kde se ona nachází v úplně jiné životní situaci najednou. Tak co sis myslel při těchto scénách? Dovedeš to specifikovat?

R: No, bylo to určitě vypjatý a nerad bych se v takový situaci octl v reálným životě samozřejmě. Bylo to drsný docela.

T: Zaujal tě ten seriál? Měl si nutkání pokračovat v jeho sledování?

R: Popravdě úplně ne, skončil jsem asi po nějakých pár dílech, řekněme. Možná to ještě dokoukám, ale nějak mě to jako úplně... možná tomu dám ještě šanci, aby se to rozehrálo trošku, jsem na nějakým čtvrtým, pátým dílu.

T: A můžeš uvést nějaké důvody, který tě vedly k rozhodnutí shlédnout jen část ze všech dosud vydaných dílů? Z jakýho důvodu, nebo z jakých důvodů, tě to nezaujalo?

R: Nevim, jak říkám, přišlo mi to hodně takový mimo realitu, nic mi to nějak neřeklo, a navíc to bylo takový dost drsný, takže... tak jako depresivní, takže nepotřebuju asi v životě koukat na depresivní věci.

.....

I. VO: Reflexe vyobrazení genderových rolí a společenského uspořádání v seriálu

T: Dobře, tak se přesouváme k další části toho rozhovoru, která bude trošičku ještě konkrétnější. První se tě zeptám, jak bys charakterizoval tu protagonistku seriálu, jejíž jméno bylo June alias Offred, což bylo to její nové přidělené jméno. Když bych to měla přiblížit, tak jak bys charakterizoval třeba její chování, rozhodnutí, který dělala, nějaký její sociální interakce?

R: Takže všechno je to samozřejmě daný tím systémem, totalitním systémem, ve kterém žije, takže veškerý její emoce byly potlačovaný, kromě momentu, kdy si byla stoprocentně jistá, že je sama, že jí nikdo nevidí. Co se jejího jednání týče, tak vlastně já jsem se dostal v tom seriálu do bodu, že tam začla kout pikle s tou druhou, se kterou tam chodila na ten trh. To bylo takový, že nějaká její vzpoura vůči tomu systému nebo nějaké její vzdor, což asi jako chápu, to už je takový statečný a předpokládám, že se to dál rozehraje. Asi takhle, no.

T: A když se zeptám třeba na přátelský, rodinný a romantický vztahy té protagonistky June, dovedeš je popsat, nebo zaujalo tě tam něco? Jak v prostředí toho Gileádu, tak v rámci její minulosti, která je tam vyobrazena, utkvělo ti tam něco v paměti?

R: V té minulosti tam žila takovej normální život, chodila do práce, měla manžela nebo přítele, s ním měla dítě. Tak tam to bylo celkem jasný – normální rodina, řekněme. Stejný jako v dnešní době, jako dneska. Pak v tom Gileádu samozřejmě tam to bylo diametrálně odlišný... Jakže ses vlastně ptala?

T: No, ptala jsem se na to, jak bych charakterizoval ty její přátelský, rodinný a partnerský vztahy, jak z hlediska života jako Služebnice, tak z hlediska jejího života normálního.

R: Jo. V tom normálním životě taková normální ženská, která chodila do práce, měla tu kamarádku, za kterou chodila běhat, měla toho manžela, takový celkem normální. Pak už v tom Gileádu to bylo horší, zaznamenal jsem, že tam pokukovala po tom řidiči nebo šoférovi, to měli takovou chvíli spolu a jinak tam úplně k romanci není moc co říct, protože ona evidentně nebyla v tom domě, ve kterém byla v tom Gileádu, tak tam byla od jedny věci, že jo.

Příloha č. 3: Úryvky z přepisu rozhovoru s respondentkou č. 2

RESPONDENTKA Č. 2 (žena, 27 let)

...

I. VO: Reflexe vyobrazení genderových rolí a společenského uspořádání v seriálu

T: To je zajímavý. Teď se zeptám trochu víc konkrétně na hlavní hrdinku seriálu June. Jak bys jí charakterizovala, ve smyslu jejího chování, rozhodnutí, jak se chová v té sociální interakci? Jakej máš na to názor, na ten její charakter?

R: Že je to extrémně silná osoba. Že je trochu otupělá tím vším, co se děje, což je pochopitelný. Ale že je zároveň opravdu psychicky křehká, kór když někdo zahraje na tu strunu, viz třeba ta její dcera. Pak už je jí všechno jedno. Což ale bych řekla, že je normální. Já, když bych se vžila do její situace, a teď ta Serena jde, a vytáhne z toho baráku tu její dceru, tak já bych udělala úplně stejnou hysterickou scénu. A to bych řekla, že ta June je mnohem silnější osoba. Na druhou stranu já to jako chápu. Když jsi takhle konstantně ve stresu, tak už přestaneš mít strach o vlastní život. Tobě už je všechno jedno, už nemáš co ztratit, už jsi v takový prdeli, že musíš něco dělat, aby se něco stalo. A můžeš jenom vlastně získat, protože už jsi v takovym hellu, že už ve větším být nemůžeš. A nějaká fyzická bolest je třeba z mýho úhlu pohledu proti psychický bolesti a proti tomuhle týrání a znásilňování mnohem míň.

T: A jak vnímáš to, jak se ona dostala do té pozice Služebnice?

R: No ta její dcera nějak byla nemocná, oni byli v té nemocnici a oni už měli podezření, jestli by jí neměli tu dceru odebrat. A taky tím, že je plodná. A submisivní, nebo jako že umí být submisivní. Já teda vim, že tam jsou i rodiny s dětma, který nešly jako Služebnice. A nevím ještě proč. K tomu jsem se ještě nedostala. Ale asi na základě toho, že prostě... že jo, ta její máma byla feministka. A prostě ona to od ní nepochytila. Ona chtěla žít s tím mužem. A oni jako patriarchát asi to pojali tak, že ona je vdaná a je plodná, tak bude snadno zlomitelná těma chlapama.

T: Ok, trochu jsme to teď nakousli, jak bys popsala ty její přátelský a romantický vztahy? Co si myslíš např. o tom vztahu, co ona naváže už v tom Gileádu, s tím Nickem?

R: No řekla bych, že ten vztah je pro ni výhodnej. On je Oko, že jo. A on je do ní zamilovanej, ona je do něj svým způsobem taky trochu zamilovaná, ale je to pro ni výhodnej vztah.

T: Dobře, tak se přesunem k další otázce. Jak obecně vnímáš postavení žen v Gileádu?

R: Nemaj žádný postavení. Jsou jako podlidi pomalu. Tam vládne těžkej patriarchát a žena nemá právo říct svůj názor, nic. Tam ženský jsou mimo hru. Jsou jen dělohy, nic víc.

T: A jak na tebe působily vztahy mezi ženama, v tom seriálu? Jak bys charakterizovala to, jak se tam k sobě chovají?

R: No tak hrozně složitě. Na jednu stranu se snažej svym způsobem trochu držet při sobě, na druhou stranu třeba ty paničky obviňujou ty Služebnice za to, že ty jejich manželé s nima souložej. Přitom to ony si tohle vymyslely, tuhle věc. Ty Služebnice se snažej nějakym způsobem držet při sobě, protože jsou ve stejný situaci, kde je měsíčně ty chlapi znásilňujou a je to fakt hnus a dokážou se do toho vžít. Ale ty paničky těch vůdců jsou prostě mrchy. Ne všechny samozřejmě, některý chápou tu situaci těch Služebnic. Ale třeba ta Serena, to je podle mě úplná kráva. Ta to vymyslela.

T: A chováš vůči ní i nějaký sympatie?

R: Na začátku jsem k ní ty sympatie chovala. Když jsem se dozvěděla, že ona vlastně byla celkem úspěšná. Mně ten vztah tý Sereny a toho Freda přijde trochu tak, že on byl takovej trochu přizdisráč a ten úspěšnější člověk v tom jejich vztahu byla spíš ta Serena. A ten patriarchát, který oni si tam vymysleli, byl možná z toho důvodu, že ona ho převyšovala a oni chtěli ty ženský trochu dostat na zem. Ona ho jako stále převyšuje, ale zároveň už je v tý propagandně strašně. Už je oblblá, ovlivněná. Ale ona si za to může sama. Ona si to vybrala. Kdežto ty holky si to nevybraly. Proto ona mi je teď nesympatická. Ona snad byla feministka, že měla nějaký feministický tendence, a pak se nechala tak oblbnout tou propagandou toho svého muže, tou ekologickou situací atd. Proto já jí nedokážu litovat, protože ona se na tom podílela a může si sypat popel na hlavu sama. Jakože silná osobnost je na to dost, aby s tím třeba něco teoreticky udělala, protože ona pořád nad tím Fredem nějakou moc v uvozovkách má, může si dovolit mu říct prakticky cokoliv, má na něj ty páky. Ale nedělá to. Ale bůhví, jak to bude ještě v těch sériích (smích).

...

Příloha č. 4: Úryvky z přepisu rozhovoru s respondentem č. 3

RESPONDENT Č. 3 (muž, 26 let)

...

II. VO: Vztah k fenoménům, které seriál tematizuje

T: Dokázal bys uvést příklady společenských fenoménů, kterými se Příběh služebnice zabývá?

R: Myslím, že na světě existuje spousta lidí, kterým by se režim Gileádu i líbil a chtěli by v něm i žít, protože přesně by měli nějakou kontrolu nad určitou osobou, měli by vyšší postavení ve společnosti za nic, jen na základě pohlaví. Přijde mi to i aktuální v tom směru, o kterém jsem již mluvil, že celý svět, ačkoliv s Gileádem spousta zemí nesouhlasí, tak s tím prakticky nemohou dělat nic, protože ten Gileád je tak vojensky silný a disponuje i zbraněmi hromadného ničení, že se nemůžou zmocnit na žádný odpor. Což je teď taková paralela s aktuálním konfliktem na Ukrajině vyvolaný Ruskem.

T: Žádný další fenomén tě nenapadá?

R: Momentálně ne.

T: Ty jsi na začátku rozhovoru také zmiňoval potraty, jak vnímáš tu souvislost?

R: Když v dnešní době někde chtějí zakazovat potraty, tak je to pomalu jak v Příběhu služebnice, kdy spousta Služebnic byly Služebnicemi právě proto, že podstoupily v minulosti interrupci, což z pohledu Gileádu bylo bráno jako největší hřích. Myslím, že v dnešní době je to bohužel dost aktuální téma, i když bych si opravdu nemyslel, že se tohle téma bude řešit v 21. století. Většinou ovšem, kde se toto téma řeší, tak tam právě převládá nějaká náboženská myšlenka, takže mi to právě přijde jak Gileád. Naopak ve státech, kde převládá ateistické prostředí, v němž převládá logika nad vírou, tak většina lidí k tomu přistupuje spíše tak, že by si toto měla rozhodovat sama žena, než aby ji to diktoval někdo jiný.

T: A to je tvůj názor na tu problematiku?

R: Ano

T: Můžeš tuto myšlenku více rozvést?

R: V podstatě většina lidí, kteří jsou pro zákaz potratů, tak mají argumenty typu: dejte šanci na život, člověk by neměl tuto šanci mít dítě zahazovat, navíc ještě v této době, kdy populace v moderních státech klesá. Ovšem tito lidé by se měli spíše zaměřit na to, proč se tak vůbec děje, většina lidí by dítě měli rádi, ale když na to nemají ekonomické podmínky či zázemí, rodinu, přátele apod... Tak proč ten stát neřeší spíše to, jak zařídit důstojné podmínky, a jak zvýhodnit mladé rodiny nebo i samozřejmě matky samoživitelky, namísto toho, aby museli přímo nařizovat těm ženám to, aby si to dítě za každou cenu nechaly, a pak je státu prakticky úplně jedno co se bude dít poté, co se dotyčné dítě narodí.

...

IV. VO: Postoj k feministické a genderové perspektivě

...

T: Vnímáš tedy tu feministickou a genderovou perspektivu v dnešní době jako potřebnou?

R: Myslím, že určitě. V naší společnosti ale moc ne, spíš bych toto viděl jako problém v některých muslimských zemích, kde je to opravdu problém. V dnešním světě samozřejmě nějaké nevyvážení pořád je, jako například platové, ale myslím si, že to není už takový extrém, jaký býval jako třeba před nějakými 30 lety, nějak to šlo dopředu.

T: Jak bys charakterizoval postoje české veřejnosti k feminizmu a genderu?

R: Bohužel tady byla přes 40 let železná opona, kdy o nějakých lidských právech moc řeč ani nebyla, natož aby se řešily věci jako feminizmus či gender. Takže si myslím, že jak pro nás, tak i pro východní Evropu je to dá se říct nové téma, které určitě někdo bude bagatelizovat, že o nic nejde, a že si někdo stěžuje i když nemusí. Každopádně na druhou stranu se můžeme poučit z chyb, protože zas na Západě je to přesný opak, kde jsou myšlením úplně někde jinde, ale zase je to, jak říkám, ta hyperkorektnost. Takže si právě myslím, že bychom se těchto chyb mohli vyvarovat, a jít nějakou střední cestou. Bohužel spousta lidí jako například voliči SPD nebo komunistů tak to jsou přesně ti lidé, kteří tyto otázky nebudou vůbec řešit a spíše je budou bagatelizovat.

...

Příloha č. 5: Úryvky z přepisu rozhovoru s respondentem č. 4

RESPONDENT Č. 4 (muž, 31 let)

...

I. VO: Reflexe vyobrazení genderových rolí a společenského uspořádání v seriálu

...

T: A co se týče vzájemných vztahů mezi ženama v tom seriálu, zaujalo tě na nich něco specifického? Když porovnáš třeba vztahy mezi Služebnicema a vzájemný vztah Služebnic s Manželkama.

R: Myslím, že vnímaly to společný břímě, že jsou nějaký otroci v tom systému. Byly my versus oni. A ty Tety, ty mi přišly nejhorší, to byly fakt jako svině. To byly fakt jako sadistky, který se dostaly k trošce moci a mohly se nějak realizovat. I když zároveň tomu asi věřily, že dělají dobře, že tou tvrdostí vychovávají k tomu ideálu. Ty mi přišly asi nejbrutálnější. Přestože bylo vidět, že jim na nich nějak záleží, když třeba měli vyřadit ty postižený, tak vlastně to jako oplakaly, ale na druhou stranu prostě byly schopný je mučit. Takže taková zvrácená láska. No a zajímavější vztah měly ty ženy těch plukovníků k těm Služebnicím. U kterejch mi přišlo jako extrémně sick, když s nima procházely tím porodem, kdy ta Služebnice rodila, řvala, a ta Manželka jí držela a dělala to taky, jako kdyby tím procházela ona. A ta Služebnice se na to všechno musela dívat. Jak ony chválejí jí to dítě, přesto že je její atd.

T: A co myslíš, že byl význam tohohle rituálu?

R: No ony vlastně se chtěly maximálně přiblížit toho zážitku toho mateřství. Chtěly vlastně to nasimulovat. Bylo vidět, jak ty manželky těch plukovníků jsou našťvaný, že jsou v takový jako podřadný roli vůči těm plukovníkům, ale zároveň neměly skoro žádný soucit vůči těm Služebnicím, který byly zase ve stejným vztahu vůči nim. Uvědomovaly si tu svojí situaci špatnou, ale nedokázaly se tam vcejtít do těch Služebnic, který tam trpěly mnohem víc a měli je jen jako chovný zvířata.

T: Teď teda ještě trochu mimo otázka. Kam až ses dostal v tom seriálu?

R: Viděl jsem to do konce první série, dál jsem se nedostal, zatím teda, sledujeme to dál.

T: A jak bys popsal chování a postavení mužskejch postav v tom seriálu? Ať už se bavíme o těch Velitelích, nebo těch řidičích atd.

R: Asi jako nějaký pocit nadřazenosti. Na druhou stranu, zajímavěj byl třeba ten moment, kdy vlastně toho jednoho konfrontovaly, že měl něco s tou Služebnicí atd., jak mu pak uříznou tu ruku. Tak tam se ta jistota trochu otrásla. Do té doby byly takový, že tyhle diskuze o morálce nás obíraj o čas, stojí nám práce, jsme tady jako absolutní monarchové. A pak jednomu po prohřešku proti morálce uřízli tu ruku a ukázal se tam ten rozdíl mezi tím, že ten, co to řídí, co to asi založil...v té první sérii o něm moc nemluvej... ten stát, nebo tu církev, prostě ten starší týpek, co se tam na začátku baví s tím Nickem, když ještě dělá nějakýho toho prodejce. Tak ten to podle mě bere extrémně vážně, zatímco ostatní to berou, že prostě využijou systém, kterej je nějak nastaveněj, a že je to založený na nějakých do extrému dohnanejch křesťanských principech jim je vlastně jedno. Že spíš využívaj toho, že mohli získat moc v rámci nějaký hierarchie. Ti muži z toho systému profitujou nejvíc. Až na to, že maj narušený ty vztahy a všichni se jich vlastně bojejí.

T: A co se týče toho gileádského režimu jako takového, jak vnímáš ten společenský systém, na kterým byl ten režim založenej? Jak bys ho popsal? Nějaké první asociace?

R: Totalitní, autoritářskej, hodně černobílej, autokratickej. Snažil se navazovat na nějakou rádobu křesťanskou tradici, ale dost jí ohýbal a vybíral si z toho, co jim sedělo do krámu. Takže vlastně postaveněj na lži. Krutej. Pragmatickej, že vlastně jako ten účel světil prostředky.

T: A napadá tě nějaká současná paralela s tímhle režimem?

R: Severní Korea. Jako možná částečně Rusko, ale to až teď když se vyhrotilo.

T: A když jsme se bavili o tom, v jakým postavení se tam nacházej ženy, napadá tě nějaká současná paralela v tomhle kontextu?

R: Možná nějaký ty arabský země, kde jde do extrémů to právo šaría a kde jsou žen vnímány jako majetek. A asi znova ta Severní Korea, tam to asi nebude o moc lepší, ale o tom zase tolik nevíme.

...

Příloha č. 6: Úryvky z přepisu rozhovoru s respondentkou č. 5

RESPONDENTKA Č. 5 (žena, 25 let)

...

IV. VO: Postoj k feministické a genderové perspektivě

T: Ještě se vrátím na chvíli k feminismu, my jsme to už probraly dost, ale jaké konotace pro tebe má pojem feminismus?

R: Asi tím tlakem společnosti, který na to byl, negativní. Něco jako ochrana přírody, ne že bych s tím nesouhlasila, ale vadí mi ten společenskej tlak, takže negativní v tomhle směru, že je to jako nedobrovolný rozhodnutí, že se člověk zařadí do nějaký škatulky, která je tím tlakem pak branná jako ta správná. A nepovažuji se rozhodně za feministku takhle.

T: A co si pod ním přesně představuješ?

R: Vyhrocený boj za práva, který už dávno máme a takový jako až násilný vyzdvihování ženských práv, který nám ani nikdo neupírá tady u nás v evropský společnosti, abych to samozřejmě upřesnila, že neříkám, že někdo jinde to není jinak.

T: Jedno z hlavních témat, kterým se věnuje Příběh služebnice, jsi označila jako feminismus....

R: Protože tam si myslím, že ty práva jsou skutečně potlačeny, na rozdíl od dnešní společnosti, že tam je vidět, že tohle by se muži nestalo. Že tam to má to raciono, tady ne.

T: A proč myslíš, že ten seriál vzniknul?

R: Kalkul, že to bude zajímavý a strhující, že to bude pro hodně lidí i relevantní tou neplodností, že se na tom vydělá.

T: Ty otázky genderový rovnosti jsme už probraly, vid'.

R: Abych to shrnula tedy na závěr, jsme si rovni dostatečně, v tom seriálu se bojuje za relevantní důvody, v dnešní společnosti ne, za mě teda. Abychom ve finále ze strachu pak spíš neupírali práva taková, abychom mohly někoho zažalovat atd.

T: Jak bys charakterizovala postoje český veřejnosti vůči feminismu a genderu?

R: Nechápvavý vůči genderový rovnosti, genderová rovnost je přesně pro mě genderová identita a tadyto nepochopení. Neříkám, že já to pochopení mám a že jsem se tady s tím nikdy nesetkala, ale jsou kolem mě stejnopohlavní páry a v tom tomu rozumím, že každéj máme mít možnost vybrat si, s kým chceme být.

T: A feminismus?

R: Přežitek. Už to není aktuální.

T: A kdy to podle tebe bylo naposledy aktuální v ČR?

R: Spíše z minoritní vrstvy, nikdy to nebylo jako celospolečenský téma, bylo to podle mě kolem roku 2018 ještě, dejme tomu, že třeba nějakéj feminismus, jako stejný platy, ale jakmile začal covid, tak se to už úplně upozadilo.

Závěrečná část: Vliv seriálu Příběh služebnice na respondentu/respondentku

T: Už jsme v úplném závěru. Ovlivnilo sledování Příběhu služebnice nějak tvůj pohled na ženskou zkušenost, postavení žen ve společnosti nebo určitý témata, která se žen palčivě týkají?

R: Asi neovlivnilo, zdůraznilo to to důležitý – plodnost, co se od toho všechno odvíjí a co všechno se může stát. Ženská fertilita je určující v hodně případech.

T: Došlo k nějaký změně na tvůj názor na ten seriál, i když teda u tebe jen v horizontu těch tří dílů?

R: Asi pochopení toho, co chtěj prezentovat.

Příloha č. 7: Úryvky z přepisu rozhovoru s respondentkou č. 6

RESPONDETKA Č. 6 (žena, 25 let)

Úvodní část: Vztah k seriálu z obecného hlediska

...

T: Jak bys popsala svoje první myšlenky, když jsi Příběh služebnice začala sledovat?

R: No tak vzhledem i k mému vzdělání, nebo oboru kterej jsem studovala, tak to pro mě bylo strašně zajímavý i z toho politickýho hlediska a z toho sociálního. Takže moje první myšlenky byly – ježiš super, tohle bude skvělej seriál. Protože má tyhle ty témata, kterým jsme se trochu i věnovali i při tom studiu. A zároveň teda, že je to šílený pro matky, to mě často napadá během toho seriálu, že sledovat to musí bejt brutální pro člověka, co už má dítě.

T: Takže tě ten seriál hned zaujal, jestli to správně chápu? Měla jsi nutkání pokračovat v jeho sledování?

R: To jsem určitě měla, protože je to hrozně dobře podle mě sestavený. Že i dokáže vytvářet ty cliffhangery vždycky na konci, takže jo, určitě. Spoustu z nich jsem sledovala i na pár zátahů.

T: A jak daleko ses dostala v tom sledování?

R: Viděla jsem to úplně celý zatím, do konce 4. série.

T: A jak bys popsala důvody toho, že tě ten seriál tak upoutal?

R: Tak určitě inklinuju k nějakým tématům s lidskýma právama. Chvíli jsem i psala o lidskoprávních tématech. Dost jsem se tomu věnovala i při studiu, hlavně ženským právům v muslimských zemích, což se teda v tomhle případě úplně nesetkává, ale ta tematika je podobná. Takže určitě tenhle aspekt. Pak určitě ten důvod, proč mě to zaujalo, byl ten studijní. Přijde mi, že ty témata toho, že ten seriál simuluje nějaký znova sestavování nějakýho diktátorskýho režimu. Docela dobře to podle kopíruje ty historický nebo i ty potenciální budoucí scénáře, takže určitě i tenhle politickej aspekt. A obecně ten zájem o ženský práva a ty sociální otázky.

T: Zmiňuješ, že tam vnímáš nějaký historický paralely nebo i budoucí hrozby. V čem konkrétně, ať už historicky, nebo z hlediska budoucnosti, tu paralelu shledáváš?

R: No tak co se týče té budoucnosti, tak tam je hrozně zajímavý, jak ta společnost jako reaguje na určitou jako naprosto krizovou a pro některý neřešitelnou situaci, nebo jak si jako hrozně rychle najde nějakou terč. Tam se dá vidět paralela i třeba s druhou světovou válkou, kde tím terčem byli židé. Tady to byly vlastně ženy, a to mi přijde jako hodně podobný v tom, že zase si ten režim zvolil nějakou oběť. Tady to teda bylo trochu jiný v tom, že ty ženy měly plodit děti. Ale jak se vlastně ta společnost přemění vlastně na tu pudovou rovinu, to je zajímavý. Že se vlastně řídili už jen tím pudem plodit děti. Přitom samozřejmě třeba v naší současné společnosti jsou i myšlenky, že by ženy neměly být vedený primárně tou myšlenkou plodit děti, a že jsou tady jen kvůli tomu, aby měly s chlapama sex a měly děti. To je jeden z těch aspektů. Možná bylo i zajímavý, že sami ty lidi v tom režimu ho nedodržovali. Vždycky, třeba za socialismu, se udělaj pravidla pro většinu, ale ty, co jsou u moci, si můžou dělat co chtěj. A takhle je to teď třeba v Severní Koreji. Tam je to hodně podobný. Na Kim Čong Una se tyhle pravidla brutální ponižující nevztahujou, ale ty lidi jsou pod tím režimem. To byla taky jedna z hlavních věcí, co mě napadla.

T: Mluvila jsi teď o ženách jako o cílový skupině útlaku v příběhu toho seriálu. Vnímáš nějakou paralelu se současností i v tomhle konkrétním kontextu, v kontextu potlačování ženských práv?

R: No tak určitě. Ještě jsem si tedy vzpomněla na jednu věc, kterou bych chtěla zmínit ještě k minulý otázce a možná i k týhle. Hrozně zajímavá věc je sestavování toho odboje. To byla další věc, co mě napadla jako paralela. Že vlastně existuje nějaký odboj, kterej staví tohle tajný hnutí. A s těma ženským právama. No, určitě jo. Podle mě je hrozně důležitý poukazovat na tyhle patriarchální prvky té společnosti, i současné, a ten seriál to zdůrazňoval. Ukazuje to, jakou sílu má ta mužská, nebo mužsky vedená společnost. A hrozbu vnímám v souvislosti se současným stavem životního prostředí a vlastně s tím, jak si ničíme tu přírodu těma toxickejma věcmi. Tak podle mě tohle vnímal i ten autor trochu jako hrozbu, že vlastně opravdu budeme možná neplodný a opravdu potom ta společnost může takhle zareagovat. Určitě jako, hrozba toho, že bysme možná se měli víc starat o životní prostředí a nepodporovat takovou tu degradaci společnosti. Nepodporovat ten přehnaný konzumerismus, přehnaný materialismus a tak, no.

...

III. VO: Reflexe souvislosti Příběhu služebnice s ženskou a feministickou perspektivou v seriálově tvorbě

...

T: Jakým způsobem jsou podle tebe v seriálové produkci několika posledních let reprezentovány ženy a témata, který se žen specificky dotýkají?

R: V současnosti?

T: Vnímáš tam nějaký specifika v tom, jak jsou ženy vyobrazeny teď, řekněme v té novější seriálové tvorbě, jejíž trendy už jsi tady popisovala? Tak v rámci tady toho, jestli tam vnímáš něco specifického, co se týče vyobrazení žen. Třeba i v porovnání s tím, jak ženy byly reprezentovány v nějakých starších, už kultovních seriálech, typu třeba Přátelé, Sex ve městě... to je úplně jedno. Myslím nějaký ty devadesátkový nebo osmdesátkový seriály.

R: Jsou podle mě méně sexualizované. A trochu méně se vyzdvihují ty stereotypy na účel nějakýho jako vtípu. To trochu vnímám. Že dřív se to pořád ještě rozdělovalo na to, že tohle dělá typická žena, tohle dělá typický muž. A přijde mi, že teď už se to trochu rozměnilo a už se to méně objevuje v seriálech.

...

IV. VO: Postoj k feministické a genderové perspektivě

...

T: A když vezmeš to slovo, ten pojem, má to pro tebe negativní, neutrální nebo pozitivní konotace?

R: Pro mě to má určitě pozitivní konotace. Já si nemyslím, že by se měl feminismus držet v nějakém stereotypu nějakých jako ženských fanatiček bojujících proti mužům. Takže ano, má to pro mě pozitivní konotace, pokud to symbolizuje prostě rovný práva, rovný společenský postavení.

T: A ten případný fanatismus spočívá podle tebe v čem?

R: Podle mě si lidi pletou feminismus s nějakým jednotlivcem, který jsou vyloženě jako nenávistní vůči jednomu pohlaví, vůči mužům. Že by je kastrovali, mučili, nevím, něco takového. Takže nějaký útlak zase z té druhé strany. Což je nějaký extrémní stereotypní pohled.

T: A vnímáš v dnešní době tu feministickou perspektivu a perspektivu genderové rovnosti jako potřebnou?

R: Určitě ano.

T: A z jakých důvodů?

R: Podle mě kvůli tomu, že se čím dál tím víc odkrývá právě ta genderová nerovnost. A čím dál tím víc se otvírají tyhle témata, takže se poukazuje na to, v čem jsou ty různé identity nerovné, nemají stejná práva. Takže tak.

